

Український центр DOCOMOMO
Харківський національний університет будівництва та архітектури
Інститут архітектури, урбаністики та регіоналістики
Національної спілки архітекторів України

НОВИЙ УРБАНІЗМ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ

1920–1930-ті рр.

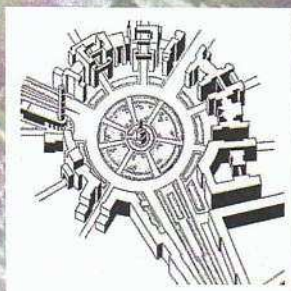
NEW URBANISM IN EASTERN EUROPE.
1920–1930's

INTERNATIONAL CONFERENCE

ХАРКІВ 11.04 – 13.04/2017
KHARKIV

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

do.co.mo.mo_

**НОВИЙ УРБАНІЗМ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ —
1920–1930-ТІ РР.**

NEW URBANISM IN EASTERN EUROPE —
1920–1930's

Ukrainian Chapter of DOCOMOMO

Kharkiv National University of Civil Engineering and Architecture

**Institute of Architecture, Urbanistics and Regionalistics
of the National Union of Architects of Ukraine**

INTERNATIONAL CONFERENCE

**NEW URBANISM IN EASTERN EUROPE —
1920–1930's**

KHARKIV 11.04 – 13.04/2017

Український центр DOCOMOMO

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Інститут архітектури, урбаністики та регіоналістики
Національної спілки архітекторів України

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ

НОВИЙ УРБАНІЗМ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ —
1920–1930-ТІ РР.

ХАРКІВ 11.04 – 13.04/2017

ЗМІСТ

Table of contents

Передмова	Preface	
Катерина Черкасова	Catherine Cherkasova	8
Томас Флірль	Thomas Flierl	10

Секція 1. ІСТОРІЯ СУЧАСНОГО УРБАНІЗМУ В КРАЇНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ Section 1. THE HISTORY OF THE MODERN URBANISM IN EASTERN EUROPE

Людмила Бачинська	Lyudmila Bachinskaya	11
Світлана Смоленська	Svitlana Smolenska	13
Олена Надєждіна	Elena Nadyezhdina	14
Тетяна Давідіч	Tat'yana Davidich	15
Петер Шалай	Peter Szalay	16
Олена Ремізова	Olena Remizova	17
Ігор Богданов, Валентин Старостін	Igor Bogdanov, Valentin Starostin	19
Ольга Дерябіна	Olga Deriabina	21

Секція 2. СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК І НОВИЙ УРБАНІЗМ У СХІДНІЙ ЄВРОПИ Section 2. SOCIO-POLITICAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT AND NEW URBANISM IN EASTERN EUROPE

Наталія Хороян	Natalya Khoroyan	23
Юлія Діденко	Yulia Didenko	25
Ірина Крейзер	Iryna Kreizer	27
Інна Акмен, Андрій Боліжевський	Inna Akmen, Andriy Bolizhevsky	29
Олександр Чуб	Alexander Chub	31
Ірина Древаль	Iryna Dreval	33
Олександр Волошин	Alexander Voloshyn	35
Костянтин Русєв	Kostiantyn Rusiev	37

Секція 3. ТЕОРЕТИЧНА ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА СПАДЩИНА УРБАНІЗМУ 1920–1930-х рр.

Section 3. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL LEGACY OF THE 1920–1930's

Альберто Фойо	Alberto Foyo	39
Олена Гелла, Любов Качемцева	Elena Gella, Liubov Kachemceva	41
Джеймс Даннетт	James Dunnett	43
Олександр Буряк	Alexander Bouryak	44

Марія Сингаєвська	Maria Syngaievska	46
Олена Конопльова	Olena Konoplyova	48
Юрій Волчок	Yuri Volchok	50
Інна Акмен	Inna Akmen	51

**Секція 4. ВИЯВЛЕННЯ, ОБСТЕЖЕННЯ Й ПАСПОРТИЗАЦІЯ
ПАМ'ЯТОК МІСТОБУДУВАННЯ СУЧАСНОГО РУХУ**

**Section 4. IDENTIFICATION, STUDIES AND DOCUMENTATION
OF THE MODERN MOVEMENT MONUMENTS OF URBAN DEVELOPMENT**

Ольга Швиденко	Olga Shvydenko	53
Анна Звіряка	Anna Zviryaka	55
Олена Мокроусова	Olena Mokrousova	57
Надія Антоненко, Жанна Галут	Nadiia Antonenko, Zhanna Galut	59
Мельник Наталія	Melnik Natalia	61
Анна Деменко	Anna Demenko	63
Ірина Булах	Irina Bulakh	65
Олександр Харлан	Alexander Kharlan	66
Віктор Ряполов	Viktor Riapolov	68
Гліб Семякін	Gleb Semyakin	70

**Секція 5. МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА РЕВІТАЛІЗАЦІЯ УРБАНІСТИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ
ПЕРШОЇ ПОЛ. XX ст.**

**Section 5. URBAN COMPLEXES OF THE FIRST HALF XX CENTURY
MODERNIZATION AND REVITALIZATION**

Ігор Лаврентьєв, Тетяна Давідіч	Igor Lavrentyev, Tat'yana Davidich	71
Блазей Чарковскі	Blazej Ciarkowski	73
Ліліана Василевська, Магдалена Василевська	Ljiljana Vasilevska, Magdalena Vasilevska	74
Юрій Анісімов, Людмила Анісімова	Yuri Anisimov, Ludmila Anisimova	75
Микола Яковлев, Олексій Шпак	Nikolay Yakovlev, Alexey Shpak	77
Михайло Комаров	Mykhailo Komarov	79
Олександра Нарижна	Olexandra Naryzhna	81

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ
ФОРМУВАННЯ ПЛАНУВАЛЬНОЇ
СТРУКТУРИ М. КАМ'ЯНСЬКЕ
(К. ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬКА)
В 1920–1930-ТІ РР.

Олександр Харлан, Київ, Україна

Серед історичних населених пунктів Дніпропетровщини вагоме місце займає потужний індустріальний населений пункт Кам'янське (кол. Дніпродзержинськ). Актуальність дослідження архітектурно-містобудівних особливостей даного населеного пункту обумовлена слабким станом його вивченості. Пам'ятки культурної спадщини різних періодів міста займають гідне місце серед культурної спадщини регіону, вони є цінним джерелом для вивчення різночасових культурно-мистецьких та урбаністичних процесів.

В Кам'янському на потужному дореволюційному підґрунті, навіть після громадянської війни, виникає можливість подальшого розвитку промисловості і інфраструктури міста. В радянський час територія міста стає експериментальним полігоном нового етапу розбудови міста, під час якого відбуваються заходи з формування нових громадських ансамблів, як на базі існуючих, перероблених в контексті нової ідеології, так і створених автономно на нових територіях. В умовах бурхливого росту промислових підприємств зростає кількість населення і житлова проблема. Після надмірного ущільнення житлових площ Верхньої колонії та Нових планів у сер. 1920-х рр. управлінням капітального будівництва Дніпровського заводу було розпочато нове житлове будівництво на вільних ділянках. В роки перших п'ятирічок в Кам'янському–Дніпродзержинську формувався промисловий металургійно-хімічний комплекс з підприємств та робітничих селищ навколо них. В 1929–1933 рр. розробляються плани забудови Кам'янського, в яких приймав участь архітектор В. Г. Заболотний.

INVESTIGATION OF PECULIARITIES OF
FORMATION OF PLANNING STRUCTURE,
KAMENSKOYE
(FORMERLY DNIPRODZERZHINSK)
IN THE 1920–1930'S

Alexander Kharlan, Kyiv, Ukraine

Among the historical settlements of Dnepropetrovsk an important place is occupied by the powerful industrial settlement Kamenskoye (former Dneprodzerzhinsk). Urgency study of architectural and town-planning features of this locality is due to the weak state of its study. Monuments of cultural heritage of different periods of the city occupy a worthy place among the cultural heritage of the region; they are a valuable source for studying different cultural and urban processes.

It becomes possible to further develop the industry and infrastructure of the city, on a powerful pre-revolutionary soil of Kamenskoye, even after the civil war. In Soviet times, the city's territory becomes an experimental ground for a new stage of the city's development, during which events are held to form new public ensembles, both on the basis of existing ones, reworked in the context of a new ideology, and created autonomously in new territories.

In the conditions of rapid growth of industrial enterprises, the population and the housing problem are growing. After excessive compaction of the residential areas of the Upper Colony and the New Plans in the middle of 1920's the Department of Capital Construction of the Dneprovsky Plant started new housing construction on vacant plots. During the first five-year plans, an industrial metallurgical-and-chemical complex of enterprises and workers' settlements around them was formed in Kamenskoye-Dneprodzerzhinsk. In the years of 1929–1933 was developed plans for the construction of Kamenskoye, in which the architect V. Zabolotny took part.

Railroad lines, communal-type houses, houses for the elite and Stakhanovites, hostels,

Зводилися залізничні лінії, будинки комунального типу, будинки для еліти та стахановців, гуртожитки, робітничі клуби, парки, школи, спортивні об'єкти, магазини, ясла та інші об'єкти нової інфраструктури. Виникли селища цементників, будівельників, автономне містобудівне утворення з комплексної забудовою — соцмісто. Період, так званої, соціалістичної реконструкції розробниками історико-архітектурного опорного плану було виділено в окремих етап розвитку планування та історичного формування забудови Кам'янського.

Містобудівним процесам закладеним в 1920–1930-ті рр. і використаним на подальших етапах формування структури міста присвячено дане дослідження.

workers' clubs, parks, schools, sports facilities, shops, nurseries and other new objects of infrastructure were built. There were settlements of cement workers, builders, an autonomous town-planning formation with complex of buildings — Sotsgorod. The period of the so-called socialist reconstruction by the developers of the historical and architectural reference plan was singled out as a separate stage in the development of the planning and historical formation of the Kamenskoye's building.

This study is devoted for town-planning processes, laid in 1920–1930-ies and used at subsequent stages of the formation of the structure of the city.

do.co.mo.mo

спонсори:

R·F

KHARCHKOVPROJECT

Аркстоун

НАС-ПРОЕКТ

ПЕРСПЕКТИВА-АТ

BIOREM
UKRAINE

ТРЕСТ
ЖИЛСТРОЙ-1

інформаційний партнер:

Український оргкомітет конференції

Ігор Богданов
Головний архітектор Дніпропетровської області

Олександр Бойчук
Професор Харківської державної академії дизайну та мистецтв

Олександр Буряк
Генеральний секретар DOCOMOMO Україна,
Секретар оргкомітету

Ольга Дерябіна
Харківський національний університет будівництва та архітектури

Ірина Древаль
Професор Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова

Надія Ексарьова
Професор Одеської державної академії будівництва та архітектури

Наталія Кондель-Пермінова
Інститут проблем сучасного мистецтва, НАМ України

Олена Конопльова
Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова

Віктор Мироненко
Професор Харківського національного університету будівництва та архітектури

Олена Мокроусова
Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій

Михайло Рабинович
Головний архітектор Харківської області

Катерина Черкасова
Професор Харківського національного університету будівництва та архітектури

Ольга Швиденко
Харківський національний університет будівництва та архітектури

Юрій Шкодовський
Ректор Харківського національного університету будівництва та архітектури,
Голова українського центру DOCOMOMO

Міжнародний науковий комітет

Іван Блазі
Генеральний секретар DOCOMOMO International, Іспанія

Людмила Бачинська
Професор КНУБА, Україна

Джеймс Даніет
DOCOMOMO, Великобританія

Борис Срофалов
Головний редактор журналу «А+С», Україна

Рішар Клейн
DOCOMOMO, Франція

Тапані Мустонен
DOCOMOMO, Фінляндія

Марія Йоланта Солтисік
Професор Гданської політехніки, Польща

Богдан Черкес
Директор Інституту архітектури та дизайну Львівської політехніки, Україна

інформаційний партнер:

РАРІЗНИ
УКРАЇНИ

Український центр DOCOMOMO
Харківський національний університет будівництва та архітектури
Інститут архітектури, урбаністики та регіоналістики
Національної спілки архітектурів України

НОВИЙ УРБАНІЗМ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ.

1920–1930-ті рр.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ХАРКІВ, 11. 04 – 13. 04/2017

do.co.mo.mo.ua

СПОНСОРИ:

RIF

KNARCHKOVPROJECT

Аркстоун

НАС. ПРОЕКТ

МАРШ-МАЙ

ПЕРСПЕКТИВА. АТ

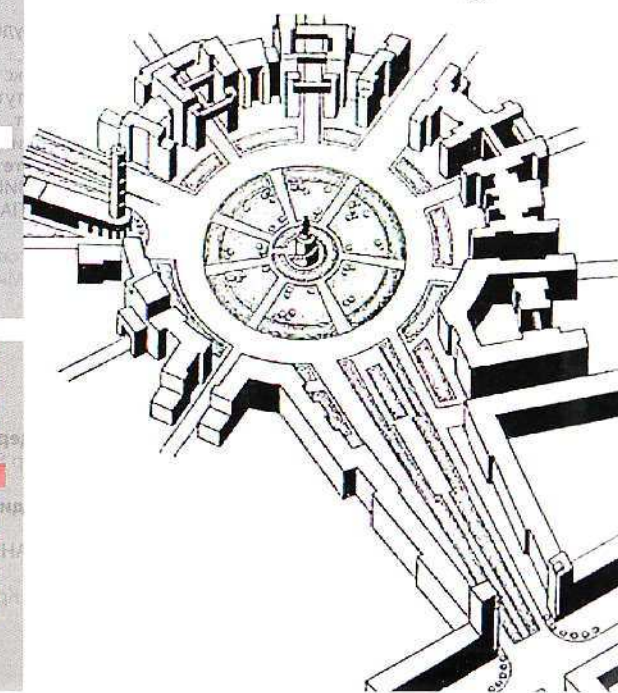
BIOREM

ТРЕСТ ЖИЛСТРОЙ-1

do.co.mo.mo.ua

Програма конференції

11 КВІТНЯ ПЕРШИЙ ДЕНЬ КОНФЕРЕНЦІЇ

- 09.00
10.30
- 11.00
- Самостійне розглядає
- 12.00
12.30
- 14.00
15.30
- 17.30
- 19.30
- Реєстрація учасників. ХНУБА вул. Сумська, 40
Зала засідань Вченої ради ХНУБА
Відкриття конференції. Вступне слово ректора ХНУБА, голови Українського осередку DOCOMOMO, Народного архітектора України Юрія Шкодовського
- Блок вступних доповідей:
Олена Сердюк. Вимоги настанов ЮНЕСКО щодо визначення «об'єкту номінації»
Катерина Черкасова. Умови збереження автентичності пам'ятки містобудування
Томас Флірль. Четвертий конгрес CIAM у Москві. Підготовка та зрив (1929–1933)
Кава-брейк
- Робота в секціях (**зала засідань Вченої ради ХНУБА**)
СЕКЦІЯ 1. «ІСТОРИЧНІ ДОЛІ УКРАЇНСЬКОГО АРХІТЕКТУРНОГО МОДЕРНІЗМУ»
Керівники секції — Олена Ремізова та Томас Флірль
Людмила Бачинська. Нова урбанізація у Східній Європі: причини та тенденції
Світлана Смоленська. Містобудування України у 1920–ті на початку 1930-х рр.: особливості розвитку
Олена Надеждіна. Полемика навколо проекту Mundaneum (Ле Корбюзьє – Л. Лисицький – К. Тейге)
Тетяна Давідч. Метаморфози міського середовища Петер Шалай. Братислава — місто без плану.
Обід
- Робота в секціях (**зала засідань Вченої ради ХНУБА**)
Олена Ремізова. Художні мови української архітектури 1920–1950-х рр.
Дуйн у Яримбас, Мелек Кілінц. Будівництво столиці Албанії: Тирана
Марина Лаврікова. Конструктивістська забудова Харкова періоду 1924–1934 рр.
Ігор Богданов, Валентин Старостін. Комплекс Дніпро-петровського транспортного інституту — незавершений урбаністичний експеримент
Ольга Дерябіна. Комплекс тютюнової фабрики в Харкові
- Конференц-зала архітектурного факультету ХНУБА
Круглий стіл «СТАН РЕСТАВРАЦІЇ ТА ПРАВОВИЙ СТАТУС ХАРКІВСЬКОГО ДЕРЖПРОМУ — ВИДАТНОЇ ПАМ'ЯТКИ СУЧАСНОГО МІСТОБУДУВАННЯ»
Ведучі: Микола Чехунов і Катерина Черкасова
Фіксовані виступи — Михайло Рабінювич і Микола Чехунов
Фуршет

12 КВІТНЯ ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНФЕРЕНЦІЇ

- 09.00
- 11.00
11.30
- Експерсія по урбаністичних комплексах і архітектурних пам'ятках раннього модернізму в Харкові, керівник експерсії — Олександр Буряк
Кава-брейк
- Робота в секціях (**зала засідань Вченої ради ХНУБА**)
СЕКЦІЯ 2. «СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК І НОВИЙ УРБАНІЗМ У СХІДНІЙ ЄВРОПІ»
Керівники секції — Ірина Древаль та Ірина Крейзер

- 14.00
15.00
- 16.00
16.30
- 14.30
15.30
- 17.00
17.30
- 18.30
19.00
- Наталія Хороян. Нові типи будівель громадського призначення у практиці архітекторів Харкова столичного періоду (1919–1934 рр.)
Юлія Діденко. Нова організація життя. Поняття «публічного» та «приватного» у соціалістичному місті.
Ірина Крейзер. Боротьба традиційного та авангардного напрямків в архітектурі соціалістичного житла 1920–1930-х рр.
Інна Акмен, Андрій Боліжевський. Робочі поселення у містобудуванні Харкова 1920–1930-х рр.
Олександр Чуб. Розвиток спорту в Харкові у 1920–1930 рр.
Ірина Древаль. Залізничний вокзальний комплекс Харкова у контексті нового урбанізму 1920–1930-х рр.
Олександр Волошин. Будівельні технології у містобудівному формоутворенні 20–30-х рр. XX ст.
Вера Хайнеманн. Експериментальне будівництво в Узбекистані
Костянтин Русев. Еволюція образів міста у радянському науково-фантастичному кінематографі міжвоєнного періоду
Обід
- Робота в секціях (**зала засідань Вченої ради ХНУБА**)
СЕКЦІЯ 3. «ТЕОРЕТИЧНА ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА СПАДЩИНА УРБАНІЗМУ 1920–1930-х рр.»
Керівники секції — Альберто Фойо й Олександр Буряк
Альберто Фойо. Конструктивізм: зраджена революція
Олена Гелла, Любов Качемцева. Вплив утопічних ідей на містобудівну практику у Харкові у 1920–1930 рр.
Джеймс Даннет. Ле Корбюзьє та лінійне місто
Олександр Буряк. Українська школа муніципального управління поч. XX ст. — головний герой модерністської урбаністики
Марія Сингасвська. Інтерпретація принципів конструктивізму в сучасних містобудівних рішеннях
Олена Конольова. Ідея вертикального зонування в містобудівних концепціях 1920–1930-х рр.
Юрій Волчок. 1958 рік. V конгрес МСА у Москві: панорама уявлень про цінності міста в середині XX століття як рефлексія прийомів довоєнного містобудування
Інна Акмен. Архітектурна публіцистика 1920–1930-х рр.
Кава-брейк
- СЕКЦІЯ 4. «ВИЯВЛЕННЯ, ОБСТЕЖЕННЯ Й ПАСПОРТИЗАЦІЯ ПАМ'ЯТОК МІСТОБУДУВАННЯ СУЧАСНОГО РУХУ»
Керівники секції — Катерина Черкасова й Олена Мокроусова
Ольга Швиденко. Збереження містобудівної спадщини доби модернізму
Анна Звіряка. Проблеми охорони та використання пам'яток містобудування
Олена Мокроусова. Проблеми внесення об'єктів модернізму до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (на прикладі м. Києва)
Надія Антоненко, Жанна Галут. Пам'ятки сучасного містобудування часів столичного Харкова
Наталія Мельник. Проблема охорони спадщини періоду модернізму в Одесі.
Анна Демченко. Прийоми формування об'ємів і пластики фасадів житлових будинків Одеси 20–30-х рр. XX ст.
Ірина Булах. Медичні заклади Києва, побудовані

у період з 1910 по 1940 рр.
Олександр Харлан. Особливості формування планувальної структури м. Кам'янського (к. Дніпродзержинська) у 1920–1930-ті рр.
Віктор Ряполов. Будинок клубу-ідальні у селищі ХТЗ «Новий Харків»: історія обстеження та паспортизації, перспективи охорони та використання.
Глеб Семлякін. Методичні основи виявлення предмету охорони громадських будівель 1920–1930-х рр.
Катерина Кублицька. Червоний Харків — вплив цегляного виробництва Харкова на архітектурний вигляд міста 1900–1930-х рр.
Культурна програма

13 КВІТНЯ ТРЕТІЙ ДЕНЬ КОНФЕРЕНЦІЇ

- 09.00
- 12.00
12.30
- 14.30
15.30
- 17.00
17.30
- 18.30
19.00
- Експерсія «Лінійне місто». Керівник експерсії — Катерина Черкасова
Кава-брейк
- Робота в секціях (**зала засідань Вченої ради ХНУБА**)
СЕКЦІЯ 5. «МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА РЕВІТАЛІЗАЦІЯ УРБАНІСТИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ПЕРШОЇ ПОЛ. XX СТ.»
Керівники секції — Людмила Бачинська та Віктор Мироненко
Олександра Халепа. Потенціал простору індустріальних історичних будівель в контексті сучасних урбаністичних практик
Ігор Лаврентьєв, Тетяна Давідч. Основні ідеї генпланів Харкова 1934–1986 рр.
Блазея Чарковська. До функціональної Лодзі.
Модерністські житлові утворення у промисловому місті Ліліана Василевська, Магдалена Василевська.
Урбаністичне оновлення міста Стара Зелезницка
Колонія протягом постсоціалістичного періоду: форми, інтенсивність і результати
Людмила Анісімова, Юрій Анісімов. Регенерація середовища «Селища льонокомбінат» у м. Вологді в традиціях нового урбанізму
Олексій Шпак, Микола Яковлев. Історіографія залізничного вокзалу в місті Києві
Михайло Комаров. Шляхи модернізації кіностудії ім. О. Довженка
Олександра Нарижна. Між новаторством і тоталітаризмом: радянська архітектура в міжвоєнний період
Обід
- Конференц-зала архітектурного факультету
Круглий стіл «ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ВИВЧЕННІ Й ОХОРОНІ ПАМ'ЯТОК МІЖВОЄННОГО УРБАНІЗМУ НА УКРАЇНІ»
Ведучі: Томас Флірль й Олександр Буряк
Кава-брейк
- Зала засідань вченої ради ХНУБА**
Річні збори Українського центру DOCOMOMO
Церемонія закриття конференції
Фуршет (корпус технічних факультетів ХНУБА)

14 КВІТНЯ РОЗІДД УЧАСНИКІВ